Nro 29.

GAZETA WARSZAWSKA

Z WARSZAWY DNIA 22. PAZDZIERNIKA 1796 R. W SOBOTĘ.

Z Wiednia 12. Października.

Generał *Latour* znaydował się z korpusem swoim d. 6. t. m. w *Biberach*, a nieprzyiaciel choć go na dniu 2. t. m. do ústąpienia z placu bitwy przymusił (iak dawniey donieśliśmy) iednakże nie posuwa się daley, lecz przeciwnie sam o cofnieniu się z iak naymnieyszą ſtratą zamyśla. — Dla tego też *Latour* ſtanął w *Biberach*, *Mercandin* w *Winterstätten*, a *Baillet* w *Ogelshausen*. Nieprzyiaciel zaś zmierza ku *Stockach*.

Z Londynu 4 Października.

Stan teraznieyszy wyspy *Neufoundland* czyli *Terre neuve* ieſt bardzo smutny. D. 4. Września przybyła tam Francuzka eſkadra pod Admirałem *Rychery* z 5 liniowych okrętow, 4 fregat i 2 woiennych szalup złożona, i wylądowawszy, wszyſtko na niey spaliła lub zniszczyła. Naylepsze nasze okręty, ktore iuż rybami naładowane były, wysłali zaraz Francuzi, zapewne do portow Włoſkich, dokąd dawniey znaczny ten handel prowadziliśmy, inne zaś popalili. Admirał Angielſki *Wallace* wszyſtkie przygotowania porobił dla bronienia mieysc, ktore na tey wyspie nie wpadły ieszcze w ręce Republikanom. Miaſto i port *S. Jona* opatrzone są mocnym zamkiem i wielu bateryami, milicya na wyspie ſkłada się z 1,500 ludzi, oprocz bliſko 10 tysięcy rybakow, ktorzy uzbroieni bydź mogą. *Roger Curtis* z eſkadrą liniowych okrętow od Admirała *Gardner* wysłany, ma wprzod ieszcze attakować Republikanow, niżeli się od brzegow *Neufoundland* oddalić potrafią. Inne wiadomości z tamtąd d. 7 Września przesłane, donoszą, że eſkadra Francuzow w *Bulls-Bay* znayduie się, 3,000 woyſka na brzegi wysadziła, ktorzy wiele mieysc zabrali, i coraz daley chcieli się posuwać. Mieszkańcy pouciekali do lasow. Siła morſka Admirała *Wallace*, broniąca od morza miaſto *S. Jana*, ſkładała się z iednego okrętu o 50 armatach, 2 fregat, i iednego ſtatku do bombardowania. Republikanie zdawało się, że chcieli wspomnione miaſto z ſtrony lądu attakować. Liczba Angielſkich rybackich okrętow, ktore się przy wyspie znayduią do 2,400 wynosi. Te i inne towarow magazyny szacuią 1,200,000 funtow (48,000,000 zło: Pol:) Procz tego *Terre Neuve* była naylepszą szkołą dla doſkonalenia się naszych maytkow, a tamteysze rybołowſtwo naywiększey ieſt wagi, i choćby też Republikanie miaſta *S. Jana* nie zdobyli, bardzo zruynowanym zoſtanie. — Im bardziey czas się zbliża, w ktorym Krol z Tronu Parlament ma otworzyć, tym ciekawszą ieſt cała publiczność, co będzie powiedziano w nayważnieyszey materyi, to ieſt: czyli Dyrektoryat w *Paryżu* chce się ſkłonić do traktowania o pokoy, lub nie? Odpowiedź w tey mierze ieſt z niecierpliwością wyglądana. Dotych czas niemasz paszportu dla naszego Posła oczekiwane-

E

go, a mowa, ktorą ma mieć Krol na zaczęciu się Parlamentu iuż na zgromadzeniu gabinetowym była czytaną. Jeżeli P. *Jackson* do *Paryża* poiedzie, to Lord *Seymour* i Generał *Ross* towarzyszyć mu maią, wielu iednak rozumi, że te zabiegi o pokoy, bez skutku zostaną. — Na morzu śrzodziemnym flotta admirała *Jerwis* złączyła się z eskadrą Admirała *Mann* i z 3ma Neapolitańskiemi liniowemi okrętami, cała flotta mocna 20 liniowych okrętow w 2ch dywizyach *Toulon* i *Genue* ma blokować. Admirał *Jervis* odebrał rozkaz przeszkadzania wszelkiemi siłami złączeniu się flotty Hiszpańskiey z *Toulońską*. Do *Gibraltaru* przybył Vice-Admirał *Parker* z eskadrą swoią. — Na brzegach *Essex* robią piece dla rozpalania kul. Co raz to więcey zabieramy Hiszpańskich okrętow. Do *Cork* przyprowadzono 2 bogato ładowne płynące z *Lima*, i ieden z *Brazylii*. Flotta kupiecka zachodnich Indiow składaiąca się z 103 okrętow, bez naymnieyszey straty szczęśliwie do *Cork* i innych Portow przybyła, znayduie się na niey 3,000 niewolnikow, naywięcey Murzynow, a między niemi dwoch ich Generałow. — Na okrętach woiennych urządzaią teraz tak nazwane ręczne Telegrafy za pomocą ktorych bardzo szypka kommunikacya między iedną i drugą flottą iest ułatwiona.

Pismo iedne peryodyczne Niemieckie zawiera w sobie list następuiący, Xcia Kaunitza *byłwszego pierwszego Ministra Austryackiego, pisany z tamtego świata do* Pita *Ministra Angielskiego.*

Jestem tego zdania, że minister ktory rządzi polityką wielkiego kraiu powinien być podeszłego wieku. Nie sądź wyniosły *Picie!* że na wiek twoy powstaię. Rozumiem iedynie przez to, że własne doświadczenie bardziey przekonywa i pewnieyszą dla każdego staie się nauką, iak wszystkie z pism i dzieiow zebrane przykłady. Nieszczęście obce czyta się z uczuciem, ale się zapomina, własne zaś czuiemy przez całe życie. — Pewny iestem, że gdyby rewolucya Francuzka na nowo zaczęła się, polityką twoią inaczey kierowałbyś. Bądź szczery a zapytay się o to serca twego? więcey za doświadczeniem mowić niechcę. — Minister podeszły z wolna do celu postępuie. Niecierpliwość iest grzechem w polityce. Gdyby w początku rewolucyi, rok ieden przecierpiano, nigdyby rzeczy do tego stopnia w ktorym są teraz, nie doszły. Przyznay się kochany *Picie!* wielkością twoią świat zadziwić chciałeś, ale ta wielkość nie była ieszcze doyrzałą. Marszałek *Belle-Isle* codzień kwadrans samotnie w gabinecie przepędził. — Coż tam robił? — chodził i z zastanowieniem mawiał do siebie: *Chcę być wielkim wodzem*; a w podeszłym dopiero wieku został nim. — Czemużeś także przez lat kilka w twoim gabinecie takiego nie odprawiał spaceru? Wielkości długo służyć potrzeba nim wielkim stać się można. Ciężka to iest służba. Mowią, żeś zasiał rewolucyą we Francyi dla utrzymania wielkości Anglii, z tym wszystkim, złe zbierasz żniwo. Prawda, zruynowałeś Francyą, ale i Anglia nad przepaścią stoi. Francya nie zginie gdyby nawet z bankrutowała, lecz iakiż w podobnym razie byłby los Anglii? Na coż się iey przydadzą wszystkie w Indyach wschodnich i zachodnich osady? kiedy ludność iey nie iest dostateczną na utrzymanie ich w stanie kwitnącym. — Czytam dziś (30. Września w Londyńskiey dworskiey gazecie) *Pit dał się nakłonić, aby wielka Brytania wysłała Pełnomocnika do Paryża do*

Dyrektoryatu z propozycyami pokoiu. Muszę ci się przyznać, że ten twoy polityczny krok, zdaie mi się być tylko pozornym, choćby czas iuż był, abyś rzeczywiście zaczął myśleć, o ukończeniu nieszczęść woyny, ktorey cała wina spada na ciebie. Wszystkie prawie Europeyskie narody narzekaią na monopoliczny handel Anglii. Pożar woyny świadczy przeciw tobie a nieszczęśliwe narody wołaią: *Pit* naszey niedoli sprawcą, *Pit* nas zgubił. Czy iest podobieństwo żeby woyna kontynuowaną być mogła? Pozwolmy, że woyna, choroby i Gilotyna trzy tylko milliony ludzi Francyą, a million inne mocarstwa kosztuie, chytra twoia polityka i fałszywa filozofia, czyliż iuż zato nie zasługuią na powszechne przekleństwo? Gdy tym sposobem w dziesięciu latach całą Europę zaburzysz i urewolucyonuiesz — wzdrygam się cały! co za zniszczenie rodzaiu ludzkiego! Więc gdy ieszcze iakie dziesięć millionow padnie ofiarą, w tedy dopiero mamy być szczęśliwemi. Wielki Boże! zachoway nas od takowego szczęścia. — Zaprzeczyć w prawdzie nie można, żeby Francya i Anglia długo wzgodzie zostawały. Francya starać się będzie wzmacniać w czasie pokoiu, siłę swoią morską, toż uczyni Anglia. Kosztowne zatym natężenie sił, między temi dwoma narodami panować musi. Towary innych części świata będą w Europie droższe. Na kogoż koszt ten spadnie? na tych ktorzy ambicyą i zbytki mocarstw morskich opłacaią. Handel Francyi, gdy pokoy stanie, będzie bardziey kwitnący, niż za przeszłego rządu. Nayznakomitsze familie w Paryżu biorą się teraz do handlu. Widać na kupieckich adressach: *Montmorenci i kompania*, *Segur i kompania* &c. a handel czyni ludzi maiętnemi.

— *Picie!* zważ, w iak okropnym teraz Europa zostaie położeniu. Zapał powszechney woyny wybucha, a ty podniętę iey trzymasz w ręku. — Czyliż wściekłość woyny nie dosyć ieszcze krwi wytoczyła? a ięki nieszczęśliwych, nie sąż ieszcze dosyć głośnemi? Od Poselstwa, ktore do *Paryża* wysyłasz, od kondycyi pokoiu, ktore podasz Dyrektoryatowi, od negocyacyi, ktore z Francyą rozpoczniesz zależy teraz los Europy. Jest to nić delikatna, nie natężay iey zbytnie. Co za okropny obraz, gdyby woyna stać się miała ogolną? Francya, Hiszpania, Hollandya; Turcya, Prusy i Niemcy połnocne z iedney; Anglia, Rossya, Szwecya, Austrya i Niemcy południowe z drugiey strony, walczyłyby. W całey Europie nie byłoby mieysca, gdzieby się pogorzeliska woyny nie kopciły. Okropna przyszłości. Wszechmocna ręko! wstrzymay ią i w bezdenną rzuć przepaść.

Z Paryża 30. Września.

Eskadra obywatela *Michaud*, przypłyneła do *Brest*, w krążeniu swoim zdobyła iedenaście okrętow, z ktorych 4 są bogate Portugalskie z *Brazylyi* powracaiące. Procz tego, kaprowie nasi do 30 okrętow schwytali. Do *Corunny* zaprowadzony został Angielski do kompanii wschodnich Indiow należący okręt o 1000 beczkach z samego drzewa cedrowego i na 60. armat zbudowany. Niedaleko przylądku Dobrey nadziei oddział Francuzkich okrętow wiele nieprzyiacielskich zabrał, między niemi iest ieden Angielski szacunku 1,500,000. liwrow, Portugalski wartości 2,500,000. przy brzegach także Afryki przeznaczony do Turek Angielski okręt 2. milliony szacowany wzięty został. — Z *S. Domingo* donoszą, że tam Kommissarze rządowi ustanowili towarzy-

ſtwo sztuk wyzwolonych i umieiętności, wielu murzynow ieſt także w liczbie iego członkow, uſtawę tego towarzyſtwa przesłano do inſtytutu narodowego.—Dzienniki tuteysze zawieraią w sobie, iż Dyrektoryat chce żądać od ciała prawodawczego 200. millionow w metalowych pieniądzach dla prowadzenia dalszego woyny i nowey rekwizycyi z 200,000 ludzi. — Miniſter zagranicznych interessow uwiadomił inſtytut narodowy, iż z uczonych pism osobliwie w Chimii. znany wszyſtkim *Prieſtley* Angielczyk, ktory z W. Brytanii przeniosł się do Ameryki i w *Philadelphii* Rektorem tamteyszey Akademii był obrany, do Francyi teraz ma przybyć. — Dyrektoryat pisał liſty z pochwałami do Generałow *Desaix*, *S. Cyr*, *Beaupuis*, *Decan* i *Savay* służących przy armii *Renu* i *Mozelli*. — Od armii Włoſkiey żadnych urzędowych raportow niemamy. Generał *Berthier* pisał 16. Września z *Duc Caſtelli*: Postrach panuie teraz w *Mantui*, w ktorey *Wurmser* ieſt zamknięty. Jeszcze się mamy do *Saraglio* udać, a Generał ten ze wszyſtkim, co z armii Cesarſkiey pozoſtało, ze wszyſtkich ſtron zamknięty będzie w *Mantui*. Od d. 2. t. m. zabraliśmy 17,000 niewolnika, 2. do 3 tysięcy położyliśmy trupem, trzecią część iazdy nieprzyiacielſkiey zniszczyliśmy i do tego ſtanu doprowadziliśmy rzeczy, że w *Tyrolu* i *Tryeście* rozpierzchnięte tylko nieprzyiacielſkie korpusy przeciw nam znayduią się. Z Hiszpanii donoszą, że na początku tego miesiąca wypłynęła eſkadra o 8. liniowych okrętach z *Carthageny* maiąca się złączyć z naszą flottą w *Toulonie* o 15 liniowych okrętach. — Inna eſkadra ieszcze mocnieysza ma także wkrotce z *Carthageny* wyiść pod żagle i krążyć po morzu śrzodziemnym. Do *Cadix* dla przeciwnych wiatrow zawinąć musiała część Angielſkich ſtatkow ładownych żywnością, woyſkiem i pieniędzmi i do Korsyki przeznaczonych. Hiszpanie okręty te zaraz zabrali, gdyż Anglikom woienne z Hiszpanią okoliczności nie były wiadome. — Wszyſtkie prawie woienne okręty ſtoiące w *Cadix* ſtosownie do liſtow z tamtąd d. 8. Września pisanych były w pogotowiu do wypłynienia na morze. — Na sessyi Rady 500. d. 27. Września na wniesienie obywatela *Bailleul* wyznaczono Komissyą maiącą oſtrzeysze kary na konspiratorow przeciw oyczyźnie ułożyć. Wybrane do niey osoby są: *Sieyes*, *Cambaceres*, *Daunou*, *Treilhard* i *Jourdan*. — Na wydatki dla miniſtra zagranicznych interessow 1,500,000 liwrow wyznaczono. — Z liczby spiſkowych osob, ktorzy na oboz pod *Grenelle* napadli, 4. znowu ſkazano na śmierć 6. na wygnanie, 3. na więzienie, a 10 na wolność wypuszczono.

Z Paryża 2. Października.

Generał *Jourdan* dnia 30. Września ſtanął tu, mowią, iż obeymie kommendę nad armią pułnocną. Doſtał on mocney kontuzyi w biodro, lecz teraz mało iuż na to cierpi. Obiadował u niektorych członkow Dyrektoryatu; wielu zaś ieſt tego zdania, iż z niemi nowy plan woienny ułoży. — Wczoray Dyrektoryat dawał publiczną audyencyą, podczas ktorey Miniſter woienny prezentował przysłanego od Generała *Buonaparte* Adiutanta Obywatela *Marmont*, ktory 22 sztandarow we Włoszech zdobytych przywiozł. — Mowa ktorą miał wspomniony Miniſter ieſt naſtępuiąca: „Armia Włoſka zawsze tryumfuiąca przesyła wam Obywatele Dyrektorowie nowe znaki swych zwycięztw. Bitwa pod samą *Mantuą* ſtoczona tame, wysilaniu się nieprzyiaciela położyła, za-

ledwo potomność uwierzy, iż Włochy w iedney kampanii zdobyte były, trzy nieprzyiacielskie armie iedna po drugiey zniszczone, więcey 50. sztandarow zwycięzcom w ręce wpadło, 40,000 Austryakow broń złożyło, a te cuda od kilkudziesiąt tysięcy Francuzow, i 25cio letniego woiownika dokazane zostały. Nie ma iuż żadnych tryumfow do otrzymania dla armii Włoskiey, iuż ona do zamierzonego celu doszła. O gdyby zwycięztwo przeniosło się iak nayprędzey do woysk nad Reńskich, ażeby nieprzyiaciel doświadczył, iż Francuzi wszędzie są iednakowi, i gdy za wolność walczą, nic ich usiłowaniem oprzeć się nie zdoła. — W mowie ktorą miał potym Adiutant *Marmont* wspomniał nayprzod o wielkich zwycięztwach, ktore Republikanie we Włoszech otrzymali, gdy w naymocnieyszym zaufaniu w swoim Generale, przedarli się aż do żrzodeł *Brenty* i *Trydentu*, a ztamtąd piorunem zwroci li się w tył armii *Wurmsera*, i samego do *Mantui* zapędzili. Tym sposobem (mowił *Marmont*) *Wurmser* szukaiący schronienia z szczątkami swego woyska w *Mantui*, spodziewał się obronę tey twierdzy przedłużyć, kiedy przeciwnie poddanie się przyspieszy. 22. sztandarow, ktore mam honor przed wami Obywatele Dyrektorowie złożyć, w 4. dniach zdobyte zostały. Woysko Włoskie w ciągu tey swietney kampanii zniszczyło armie nieprzyiaciela, zabrało mnostwo niewolnika, 280 armat i 49 chorągwi. Zwycięstwa te są dla was Obywatele Dyrektorowie naypewnieyszym zaręczeniem, przywiązania iego do Rzplitey, armia ta umie rownież bronić prawa i bydź wam posłusznym iak zewnętrznych nieprzyiacioł pokonywać. Uważaycie ią iako naymocnieyszą podporę wolności, i bądźcie pewnemi, iż dopoki żołnierze ktorzy ią składaią żyć będą, rząd w nich zawsze nieustraszonych znaydzie obrońcow. Mam także szczęście przyłączyć 2. sztandary woyskom papiezkim zabrane; nie wiele my ie szacuiemy, gdyż ich zdobycie mało pracy wymagało. Będą iednak pamiątką czynności armii Włoskiey, i wskazuią obszerność kraiow, do ktorych się w tey kampanii przedarła. — Odpowiedź Prezydenta Dyrektoryatu była takowa. Prędzey iak sama sława armia Włoska od iednego tryumfu do drugiego postępuie, każdy dzień iest od niey świetnym iakim wypadkiem oznaczony; Gdy zwycięztwa iey czynią honor Francuzom, przymuszaią oraz naszych nieprzyiacioł do pokoiu. Dzięki przeto waleczney armii Włoskiey i wielkiemu geniuszowi, ktory nią powoduie. Dyrektoryat przyimuie w imieniu Rzplitey z żywym ukontentowaniem znaki zwycięztw tak wiele pięknych czynow przypominaiące, i zaleca ci, abyś swoim towarzyszom broni, podziękowanie narodu oznaymił. Ty zaś młody rycerzu, ktorego odwadze i dobremu sprawowaniu się Generał sprawiedliwość oddaie, przyimii tę broń iako dowod szacunku Dyrektoryatu, i nie zapominay nigdy, iż rownie iest chwalebną rzeczą używać iey wewnątrz dla utrzymania Republikanckiey konstytucyi, iak zewnątrz przeciw iey nieprzyiaciołom, gdyż panowanie prawa rownie iest potrzebnym dla ugruntowania Rzpltey iak świetność zwycięztw. — Potey mowie Prezydent dał Ob: *Marmont* parę pistoletow, i pocałowanie braterskie.

Z Rzymu d. 12. Września donoszą, iż tam z przyczyny woysk Neapolitańskich na granicy stoiących w wielkiey są obawie, ażeby kraie papiezkie niestały się teatrem woyny, ieżeli Krol Sycyliyski nie

okaże się bardziey do pokoiu skłonnym. Minister Rzplitey w *Rzymie Cacault* odebrał w tych dniach odpowiedź dworu Neapolitańskiego od generała *Acton* iako pierwszego ministra stanu podpisaną, w takowych wyrazach: „Krol Jmść nigdy niemiał myśli wkraczania z woyskiem do państwa papiezkiego po nieprzyiacielsku, a ieżeli niektore woyska iego w *Ponte-Corvo* stanęły, pochodzi to z tey iedynie przyczyny, że liczne iego armie nie mogą się na granicy pomieścić, i w tey mierze sam się z Papieżem ułoży. Krol oboyga Sycylii nigdy niechciał zrywać zawieszenia broni z Rzplitą Francuzką umowionego maiąc zawsze dla niey wielką przyiaźń, z tym iednak ostrzeżeniem, że ieżeli woyska Rzpltey do stanow papiezkich wnidą, a tym samym do granic Neapolitańskich zbliżą się, on też z swym woyskiem daley postąpi. — Odpowiedź takowa w wysokim napisana tonie, nie bardzo przyiacielskie myśli zawiera, mowią, że woyska Neapolitańskie z 4. stron do kraiow Oyca S. wnidą, a iedna kolumna ma się prosto ku *Liworno* udać, gdy tym czasem Anglicy od morza attakować to miasto będą. Krol oboyga Sycylii żądał od Cesarza 2ch Generałow do kommenderowania swym woyskiem. Generał *Buonaparte* posłał do *Bononii* rozkaz względem przygotowania kwater dla 15,000. Francuzow idących z *la Vendée*. Przeznaczenie ich wcale nie iest wiadomym. — Sekretarz poselstwa Francuzkiego w *Madrycie* Obywatel *Mongouri* na posła Rzpltey do stanow Ameryki pułnocney mianowanym został.

Z Kolonii 4 Października.

Umowa neutralności dla miasta *Neuwied* zawarta 30 Września między Generałem Brygady *Simon* i Generałem majorem Baronem *de Brady*, iest następuiąca: 1. Miasto *Neuwied*, zamek i to, co do nich należy, nie będą zaięte, ani przez woyska Francuzow, ani Austryakow. 2. Przednie straże obydwoch woysk stać będą w odległości 150 krokow od miasta. 3. Stosownie do teraznieyszey umowy, nie iest wolno Francuzom strzelać do miasta, ani Cesarskim sypać roboty do zaczepki lub obrony, ktoreby mostowi Republikanow na *Renie* szkodzić mogły. 4. W mieście *Neuwied* będzie ieden oficer Francuzki, i ieden Austryacki, ktorzy w odpowiedzi zostaną, gdyby co przeciwnego temu artykułowi nastąpiło. 5. Wszystkie fortyfikacye porobione w mieście, maią być zniesione pod dozorem Magistratu 6. Dla unikńienia poroźnień, nie będzie wolno żadnemu z woyskowych, ani z strony Francuzow, ani Cesarskich bez wyraźnego pozwolenia swego przełożonego, do miasta chodzić.

Bournonville przyiąwszy naywyższą kommendę armii *Sambry* i *Mozy*, następuiącą do niey wydał proklamacyą: „Odważni kolledzy! Generał *Jourdan*, ktory was tak często prowadził do zwycięstwa, zniewolony iest słabością zdrowia przez ciągłe prace i trudy nadweręźonego, do szukania spoczynku, oddalaiąc się od was. Dyrektoryat wykonawczy mnie na zastąpienie iego mieysca wyznaczył. Znaiąc odważni kolledzy! trudność obowiązkow, ktore mam dopełniać, potrzeba abym całkowicie zaufał waszey dobrey woli w dopomaganiu mi w przyiętey tymczasowo naywyższey komendzie, tym trudnieyszey, że na obydwoch brzegach *Renu* mało znaleść możemy korzyści. Pierwsza cnota, ktorey po was żądam, iest cierpliwość, co do odwagi, wszak iesteście Francuzi, i waleczna armia *Sambry* i *Mozy*,

iuż nieraz dowody iey dała. Kommissarz rządowy Obywatel *Alexander*, ktory mieysce Ob: *Joubert* zaymuie, zatrudnia się dniem i nocą dostarczaniem żywności i innych potrzeb, troskliwość iego iest rownie wielka iak moia, i powinniście być przekonanemi, że żadnego starania w tym celu nie opuszczamy. Nie możecie sobie tego zataić, że rabunek sprawia przy końcu niedostatek, że niedostatek rodzi nieposłuszeństwo, a nieposłuszeństwo ściąga klęski. Waleczna armia *Sambry* i *Mozy*! możeszli oboiętnie patrzeć na okrywaiące się sławą woyska *Renu* i Włoch?

Kochani wspoł towarzysze! szanuycie mieszkańcow obydwoch brzegow *Renu* i własności ich, bądźcie posłusznemi wodzom waszym, zostawcie im staranność względem ubezpieczenia waszego bytu. Wspoł bracia od armii Połnocney przybyli do was pałaiąc chęcią potykania się obok z wami i dzielenia prac woiennych. Niech zgoda nayścisleysza panuie między obydwoma woyskami, o chwałę tylko i honor idźcie z sobą na wyścigi, i połączone wasze ciosy niech nieprzyiacioł oyczyzny uderzą, a w krotce pokoy chwalebny nadgrodzi usiłowania wasze. Widziałem odważną armią *Sambry* i *Mozy*, uważałem iey wyniosłą i woyskową postać oznaczaiącą miłość oyczyzny i chęć zwyciężania. Przekonany iestem, że łotr żaden nie iest iuż pod bronią, i że armiia iest przeczyszczona. Gotuymy się więc do nowych pomyślności. Zapewniam was, że znaydziecie we mnie też samą staranność i czułość iak w Generale *Jourdanie*, ktorego fatygi dzielić tylko chciałem, lecz starania moie prożne były, nie mogłem go wam zachować z powodu osłabionego zdrowia, niczego iednak, ile mi siły moie dozwolą, nie zaniedbam, coby żale wasze zmnieyszyć mogło. Uprzedzam przytym wszystkich, że żadney dymissyi nie przyimę, i uważać będę za dezerterow do nieprzyiaciela tych, ktorzyby się bez mego pozwolenia oddalili od woysk, i iako takich oyczyznie doniosę. &c.

Z Kolonii 6. Października.

Most pływaiący stanął tu tey nocy z *Bonn* i postawiony został przy *Mühlheim* dla ułatwienia kommunikacyi między obydwoma brzegami. Dziś armia Francuzka cofnęła się bez naymnieyszego wystrzału ku prawemu brzegowi Renu, aż do *Mühlheim*. Mowią że republikanie chcą całkiem te strone opuścić, lecz podobnieyszą iest rzeczą, że iest proiektem *Bournonvilla* znaczny korpus woyska na prawy brzeg Renu przez most pod *Neuwied* przeprawić. Cofaiąc się od rzegi *Sieg* chce on pociągnąć Austryakow za sobą, a tym samym osłabić ich przy *Neuwied*. Oprocz tego dla wzmocnienia woyska stoiącego na *Hunsruck* i przy *Andernach*, gdzie się znaczny korpus zgromadza, znayduie ten Generał wygodniey ustanowić most przy *Mühlheim*, iak przy *Kolonii*, gdzie wąskość ulic i ludność miasta wozy i żełnierza zatrzymuie. — Wczorayszey nocy wysypano tu dwie bateryę, każdą o czterech 12 funtowych armatach na rogach miasta. *Bournonville* w *Mühlheim*, sztab iednak generalny ieszcze tu zostaie. Garnizon nasz bardzo iest mały i tylko zewnętrznych posterunkow strzeże, wewnętrzne zaś zaięte są od uzbroionych mieszczan.

Dnia 7. Października.

Poruszenie w woysku Francuzkim stoiącym na prawym brzegu Renu nieustaie. Oboz przy *Mühlheim* iest całkiem zamknięty, most lubo iest postawiony w cale go iednak nie używaią, i od onegdaysze-

go dnia żaden żołnierz na naszą się stronę nie przeprawił. Austryacy stoią iak dawniey. Listy z *Andernach* i *Koblentz* nic nowego nie donoszą wyiąwszy, że między temi dwoma miastami znaczny się korpus woyska zbiera. Zdaie się iż republikanie będą chcieli na nowo od *Neuwied* przedzierać się, dla zrobienia dywersyi Xciu *Karolowi*, ktory grozi attakiem na *Hundsruck*. Przy poźney iednak porze roku, podobno nie przedsięwezmą iuż żadney wielkiey expedycyi na prawym brzegu Renu.

Z Frankfurtu 10 Października.

Listy z *Schafhausen* donoszą, że *Moreau* wzmocnił 10,000 woyska korpusy Generałow *Tureau* i *Paillard*, ażeby byli w stanie bronienia ieziora *Bodensée*, sam zaś ma formować linią na prawym brzegu *Renu* począwszy od *Brisac* przez *Fribourg* aż do *Rheinfelden*, miał oraz odebrać rozkazy Dyrektoryatu utrzymywania się koniecznie w Bryzgowii.

Z Hanau 8 Października.

Xiąże *Karol* z woyskiem, ktore ma przy sobie w gorę *Renu* posuwa się. D. 4. t. m. miał głowną kwaterę w *Carlsruhe*, d. 5. w *Rastadt*, 6 w *Bühl*, wczoray w *Offenburg*, a iutro ią do *Renchen* przeniesie. Z lewey strony *Renu* patrole Austryackie do *Bergzabern*, *Weissenburg* i *Hagenau* dochodziły.

Z Frankfurtu 11 Października.

Cesarscy na lewym brzegu *Renu* d. 7 do *Türkheim* i do *Alzey* weszli a d. 9. do *Bingen* wkroczyć i tam 2. armaty i 1 haubice zdobyć mieli. — Francuzi twierdze *Kehl* w bardzo obronnym stanie teraz utrzymuią, garnizon iest znacznie wzmocniony, nowy także most na *Renie* całkiem iuż ukończyli. — Od armii Generała *Moreau* dowiaduiemy się, że d. 30 Września między tylną strażą Republikanow i przednią Cesarskich pod Generałem *Latour* przyszło do żywey utarczki w okolicy *Buchau*, dnia zaś 2 t. m. do znaczney bitwy przy *Schussenried*. Ci ostatni cofnąć się musieli do *Laupheim*, a Francuzi korzystaiąc z tego wpadli potym raptowie na Generałow *Nauendorf* i *Petrarsch*, dnia nawet 6go zrana attakowali znowu Generała *Nauendorf* przy *Hechingen*. (O akcyach 30 Września i 2 Października zaszłych umieściliśmy urzędowe rapporta w przeszłey gazecie, lecz o poznieyszych attakach, o ktorych powyżey wzmiankuie się, nie mamy ieszcze pewnych doniesień.)

Z Hagi 6. Października.

Zadanie posiłkow dla armii *Sambry* i *Mozy* od Generała *Bournonville* uczynione zawierało oprocz żywności, odzieży i ammunicyi 2,000,000 złł: Hollenderskich (6,666,666. złł: Pol.) Minister Rzpltey *Noel* popierał to naymocniey u naszego rządu i zaraz posłano tymczasowie 600,000 złł: (2,000,000 złł: Pol.

Z Sztokolmu 4. Października.

Krol nasz i Xiąże Regent co dzień powrotem są spodziewani. Za ich przyiazdem regimenta garnizonowe odebrały rozkaz stanąć w paradzie, lecz żadnego ieszcze urzędowego doniesienia nie odebraliśmy o odieździe Krola z *Peterzburga*, gdzie wciąż naywspanialsze trwaią zabawy. Gazeta Hamburska między rożnemi wiadomościami donosi, że 4. Października było zaręczenie Krola Szwedzkiego z nayftarszą wnuczką Imperatorowey *Alexandrą Pawłowną*, ktorey 13. lat d. 29. Lipca minęło. Miano się przytym umowić, że przyszły dwor Krolowey Szwedzkiey z samych Szwedzkich osob składać się ma.

№ 29
DODATEK
DO
GAZETY WARSZAWSKIEY

Z WARSZAWY DNIA 22. PAZDZIERNIKA R. 1796. W SOBOTĘ.

Z Konstantynopola 20 Września.

Kapitan Basza znayduie się teraz z flottą swoią w *Smirnie.* Ludzie znaiący się na marynarce, przyznaią, że ta flotta iest naypięknieyszą ze wszystkich, ktore kiedykolwiek z portow Tureckich na morzu się okazały, osobliwie iednak chwalą porządek i czystość na niey utrzymywane. — Piszą z *Sarajo* fortecy Tureckiey w Bośnii d. 15 Września, iż powstały zamięszanie w *Banialuce* stolicy tey prowincyi i iey okolicy, lecz zaraz Basza z *Herzegovina* stolicy Dalmacyi Ottomańskiey przybył na czele kilku tysięcy woyska dla przyprowadzenia rzeczy do porządku. Basza ten pochodzi z ubogich rodzicow, i iedynie przez swoie talenta wyniosł się na tak znaczny urząd, na ktorym ludzkością i rozumem powszechny szacunek sobie iedna.

Też listy donoszą, że 6. officerow Francuzkich w ktorych liczbie według wszelkiego podobieństwa był obywatel *Aubert Dubayet*, przeznaczony od Dyrektoryatu na Posła do Turek, przez Dalmacyą Wenecką do *Trawnick* przybyli, gdzie odprawiwszy konferencyą z Baszą i innemi znacznieyszemi Turkami, w waźnych bardzo interessach, w dalszą się drogę do *Konstantynopola* udali.

Z Medyolanu 26. Września.

Rapport urzędowy Generała *Berthier* z kwatery głowney w *Due-Castelli* 3. *Vendemiaire* (24. Września) donosi, że d. 23. nieprzyiaciel uczynił wycieczkę z *Mantui* przez bramę *Cerese*, w celu dostania żywności dla iazdy w okolicy *Governolo*, lecz ze stratą odparty został, i Republikanie 600 mu niewolnika zabrali. — List Generała *Vaubois* pisany z *Lavis* uwiadomia, iż korpus Cesarskich zbliżył się do przedniey iego straży, lecz do cofnienia się był przymuszony, straciwszy więcey 100 ludzi w niewolnikach.

Z Włoch 1. Października.

Gdy *Genua* porty swe Anglikom zamknęła, ci więc z okrętami iey obchodzą się teraz po nieprzyiacielsku. — Pełnomocnik Papiezki *Galeppi* wyiechał znowu z *Rzymu* d. 14. zeszłego mca, na kongres do *Florencyi*, gdzie imieniem Oyca S. ma uczynić oświadczenie, że ieżeli Francuzi swych nie odstąpią pretensyi, Papież z Krolem Neapolitańskim złączy się, i stosownie do życzenia całego ludu Rzymskiego zacznie woynę i nazwie ią woyną religii. — Tym czasem woienne w *Rzymie* czynią się przygotowania. Dywizya iedna woyska mieyskiego organizuie się. Xże *Rezzonico* będzie iey kommendantem, Xiążęta *Aldobrandi*, *Gabrielli* i *Justiniani* będą Pułkownikami, a Xże *Monterous* Podpułkownikiem. — D. 23. Września wieczorem znayduiący się w *Rzymie* Kommissarze Francuzcy wyiechali z miasta tego.

Publicandum.

Da nunmehro statt des ehemahligen verhältnismässig weit höhern Pohlnischen Stempel-Papiers, Preussisches eingeführt worden; so werden die Partheyen, welche bey den Gerichts-Höfen gesuche einzureichen haben hierdurch erinnert, sich dieses Stempel-Papiers, bey Vermeidung der in den gesezzen auf die Stempel-Contravention von resp: 1. bis 10. rtlr: gesezte Stempel-Strafe, zu bedienen. —

Indes um einen jeden genauer von den zu gebrauchenden Stempel zu unterrichten, ist hier zugleich die Tabelle derer vorgeschriebenen Sätze beygefügt, die iedermann zur Richtschnur dienen Knönen. Warschau den 4. Oct. 1796.

Koenig: Süd Preussische Regierung.

Tabelle des zu jeder art von Vorstellungen und geschäften erforderlichen Stempel Papiers. —

Zur Anmeldung zur klage. — In sachen von 30 und unter 200 rtlr. 1. gg über 200 rtlr — 6. g.g. — Zu schriftlichen appellations ammeldungen 6. g. g. — Zu schriftlichen Deductionen 6. g. g. — Zu Reuunciationen litis et causæ 6. g.g. Zu schriftlichen Revisions—Anmeldungen &c: wie in erster Instanz — Zu arrest-gesuchen 6. g. g.

Zu vorstellungeu und Bittschriften (a.) An des Königs Person oder an das Staats-Ministerium 1. g. g. — (b.) An andere Ober un Untergerichte 1. g. g. — (c.) An andere ein öffentliches amt verwalten de Behörde 6. g. g.

Zu Contracten (a.) Uber adeliche güter von 30 bis 100 rtlr: incl: 1. g g. 6. pf: — über 100 bis 200. 2. g. g. über 200 bis 600. 3. g g. — über 600 bis 900 4. g. g. uber 900 bis 1200. 5. g. g. — uber 1200 bis 1800. 6. g. g. über 1800 bis 2400. 8. g. g. — über 2400 bis 4800

Obwieszczenie.

Za wprowadzeniem zamiast bywszego Polskiego, nierownie droższego, Pruskiego stęplowego Papieru, zaleca się stronom, ktore do zwierzchności sądowych memoryały podawać maią potrzebę, aby pod karą na wykraczaiących przeciw ustawom stęplonym od 1. do 10. Talerow w prawach postanowioną, tegoż Papieru używały.

Dla dokładnieyszey o przyzwoitych do każdego przypadku stęplach wiadomości, przyłącza się tu Taryffa, ktora każdemu w tym względzie za wzor służyć powinna. W Warszawie dnia 4. Października 1796.

Krolewska-Południowo Pruska Regencya.

Taryffa stemplow do każdego gatunku petycyi i czynności używać powinnych.

Do wprowadzenia sprawy w sprawach wartości: 30. lub niżey 200. Talarow 1. srebrny grosz wyżey 200. Talerow 6. srebrnych groszy. Do appellacyi na pismie 6. sr: gr. — prawnych wydutkow 6. sr. gr. — Zrzeczenia się sporu i processu 6. sr. gr. Do appellacyi do trzeciey Instancyi rownie iak w pierwszey. Do petycyi względem aresztow 6. sr: gr.

Do Memoryałow i Supplik. (a) Do samego Nayiaśnieyszego Pana lub do Ministerium stanu 1. sr. gr (b.) Do inszych wyższych lub niższych sądowych zwierzchności 1. sr: gr. (c.) Do inszych publicznych Urząd sprawuiących zwierzchności. 6. denarow.

Do Kontraktow (a.) Względem dobr ziemskich od 30. do 100 Talar: *inclusive* 1. sr: gr: 6. den: wyżey 100 do 200. Talarow 2. sr. gr. — 200 — 600. 3. sr. gr: 600 — 900 4. srebr: gr. 900 — 1200 5. sr: gr. 1200 — 1800 6. sr: gr. wyżey 1800 — 2400

16 g.g. — über 4800 bis 7200. 1. rtlr. — über 7200 bis 9600. 1. rtlr. 12 g. g. — über 9600 bis 19,200 3. rtl: — über 19,200 bis 28,800. 4. rt: 12. g. g. — über 28,800 bis 38,400. 6. rt: — über 38,400 bis 76,800. 12. rt: — über 66,800 bis 100,000 und drüber 20. rt. — (b.) über Häuser und gärten doppelt so hoch. — (c.) beträgt die jährliche Miethe bey Häusern und gärten 30 bis 600 rt: so ist ein 6. g.g. stempel zu nehmen.

(*Das übrige in der künftigen Zeitung.*)

Die achte Ziehung der Dritten Zahlen Lotterie, zum Besten der Invaliden, Witwen, Versorgungs Schulen, und Armen Anstalten. Warschau, Donnerstag den 20 October 1796 früh um 9 Uhr. Herausgezogene Nummern, sind:

12. 26. 36. 30. 60.

Die 9te Ziehung ist Montag den 31 October 1796 früh um 9 uhr.

Die Einsätze werden bei allen in Warschau und Prag angestellten Lotterie Einnehmern bis Freitag d. 28ten Octob: Morgens, im Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau aber bis Abends vor der Ziehung angenommen.

Die 10te Ziehung bleibt auf den 10 9br:

In dem Königl: Haupt Einnahme Comptoir zu Warschau sind auch Loose zur Königl: Berliner Classen Lotterie zu haben. November.

Tal: 8. sr: gr: 2400 — 4800 16. sr: gr. 4800 — 7200 1. Talar. 7200 — 9600 1. tal: 12. sr: gr. 9600 — 19,200 3. tal. 19,200 — 28,800 4. tal: 12. sr: groszy. 28,800 — 38,400 6. talar. 38,400 — 76,800 12 tal. 76,800 — 100,000 i wyżey 20. (b) Względem domow i ogrodow drugie tyle każdego stępla. (c) Jeżeli roczny naiem domu lub ogrodu 30 do 600 Talarow wynosi, wtedy stempla ceny 6. sr: gr: użyć należy.

(*Reszta w przyszłey Gazecie.*)

Osme ciągnienie trzeciey Lotteryi Liczbowey, na rzecz Inwalidow, Wdow, i Szkoł, tudzież na wsparcie Szpitalow. w Warszawie, we Czwartek dnia 20 Octob: 1796 rano o godzinie 9 Wyciągnięte Numera, są:

12. 26. 36. 30. 60.

Dziewiąte ciągnienie będzie w Poniedziałek 31go Octob: 1796 rano o godz: 9.

Stawki u wszystkich Kollektorow, w Warszawie i na Pradze tylko do Piątku 28go Octobra rano, a w Kantorze Generaln: w Warszawie, aż do wieczora przed ciągnieniem przyiętemi będą.

Dziesiąte ciągnienie będzie dnia 10 Novembra.

W Krolewskim Kantorze Generalnym w Warszawie; można też dostać Losow na Krolewską Berlińską Lotteryą Klassową.

Es wird hiermit bekannt gemacht; dass der Jude Hentschel Hirch aus Zechlin anfangs September d. J. mit einem silbernen Kelche angehalten worden; es werden daher diejenigen Geistlichen deren Kirche bestohlen worden, aufgefordert, das angehaltene Silber welches jederzeit, auf dem Neustädter Rauthhause bis Mittag vorgezeigt werden wird, zu besehen, und wenn sie dies es, für gestohlen anerkennen wer-

Podaie się do wiadomości, iż Zyd *Hentzel Hirsz z Zechlina*, na początku 7bris t. r. przytrzymany, przy ktorym srebrną pozłacaną Patynę i kawał od kielicha srebrnego znaleziono; tych zatym JP. z Duchowieństwa, ktorych Kościoły okradzione zostały wzywa się dla poznania Srebra odebranego, ktore zawsze przed południem na Ratuszu Nowomieyskim będzie okazane, a w przypadku poznania że

den, die diesfälligen näheren Data zur Untersuchung anzuzeigen. Warschau den 13 October 1796 Königl: Süd Preuss: Inquisitoriat.

Mosqua v. Grecz.

ſkradzione do złożenia w Indagacyi ſtosownych dowodow. W Warszawie d. 13 8br. 1796.

Krola Jmci Prus Południowych uſtanowiony Inkwizytoriat. *Mosqua. v. Grecz.*

Piła i Lichtarz mosiężny ktore zołnierz do sprzedania nosił, gdy podeyrzanym bydź ſię zdawał, przytrzymanym zoſtał. Ktoby się do tych rzeczy przyznał, i własność swoią dowieść potrafił, za powroceniem expensy na Gazetę, nie zawodnie odbierze. Datt: w War: d. 19. Pazdziernika 1796. R. J. K. Mći Pruska Direkcya Policyi. v. Schimmelfennig. Patz.

DONIESIENIA

Da ich auf vieles Verlangen und zum Beſten fünf mutterlosen Kinder ein Buch unter Titel: „Gründliche Anweisung im Kaufmännischen und zwar sowohl im einfachen als doppelten italienischen Buchhalten, zur Uebung für Anfänger und Liebhaber dieser Wissenschaft als ein Schulbuch eingerichtet„ in Quarto in Druck geben werde, so daſs ich aufs ſpäteſte Künftige Weihnachten daſselbe fertig auf Schreibpier werde liefern können, so mache ich solches dem geehrteſten Publico hiermit bekannt und schlage den Weg der Prenumeration vor. Das Exemplar wird Einen Thaler vier groschen in Kurant koſten und die Pränumeration wird bis zum 1. Decembr d. J. offen bleiben. Die Hochlöblichen Poſtaemter, wie auch die Herrn Buchhändler werden ersucht dazu Praenumeraten zu sammeln. Wer auf zehn Stück praenumerirt, erhält das elfte gratis, nachher koſtet das Stück 1 Thaler 12 gr: Briefe und Gelder erbittet man ſich poſtfrei. Die Nahmen der Herrn Praenumeranten, wenn ſie deutlich geschrieben, und zeitig genug eingeschikt werden, sollen dem Buche vorgedruckt werden. Wie mancher Schüler und Handels Bursche auf kleinen Staedten und in Kleinen Handlungen, und auch mancher Wisbegierige wird ſich darin Kenntniſs im Rechnungs wesen und schriftlichen notiren sammeln und ſich zu einen brauchbaren Menschen bilden Können. Frankturt an der Oder den 1. October 1796.

Johann Samuel van der Velde, vierter Lehrer auch Schrei bund Rechen Meiſter an der Königl: Friedrichs Schule hieselbst.

Jan Kościankowicz ze wsi Miedzechowa w Powiecie Wareckim, Parafii Boglewskiey leżącey, ożeniwszy się od siedmiu lat z Katarzyną Zdunowną, i przemieszkawszy z nią kwartał, niewiedzieć dla iakich przyczyn poszedł od żony, i dotąd żadney o nim nie ma wiadomości, Uprasza też żona na miłość Chrześiańſką, ieżeli kto, gdzie i iaką ma o nim wiadomość, aby oznaimił o tym do Parafii Boglewskiey.

W Księgarni Gröllowskiey w Marywillu w Sali nad bramą znayduią się naſtępuiące książki: 1) Nauka o Prawach dla Obywatelow Państw Pruskich in 8. mai: 2) Allgemeine Gerichtsordnung für die Preuſs: Staaten 3. Theile in 8. 3) Allgemeines Landrech für die Preuſs: Staaten 5. Theile in 8. maiori.

JP: Piotr Oſtaſzewski maiący w Podlasiu Kufer w zaſtawie, od lat kilkunaſtu, niech się raczy w ciągu Miesiąca względem niego odezwać. Po upłynieniu tego czasu będzie otworzony, i z rzeczami w nim znayduiącemi się przedany.

Podaie się do wiadomości, iż Aukcya na Karety paradne, Kocze, Landary, Kolaski, Sanki, Bryki, Wozki, Sanie, Siodła rożne Tureckie i Angielskie, Waltrapy, Deki, Kapy, Czapraki bogate, Lamparty, Szory rożne bogate ze Złotem z mosiądzem, Rzemienne plisiowe, Chomonta, nagłowki, połſzorki, munſztuki, i inne rekwizyta ſtaienne w Pałacu Prymasowskim na tyle Raytſzula zwaney przy ulicy Senatorskiey. dnia 2. 3, 4. 5. i innych dni Mca Liſtopada roku bieżącego, o godzinie 2giey po południu odbywać się będzie.

Den 18. d. m. Abends iſt eine Tombachne Jagd-Uhr mit einem bunt gemalten Emaille Medaillon auf der einen ſeite, woran eine einſtrönige Stahl-Kette mit einem Stahl Petschaft, auf der Neuen; Welt abhaenden gekommen. Derjenige der sie in brauchbarem Stande in der Zeitungs Expedition abliefert, bekomt 3. Thal: Belohnung.

D. 18. t. m. wieczorem zginął na nowym świecie Zegarek tombakowy z emalią w tyle w kolorach, z łańcuszkiem ſtalowym o iednym pasku z pieczątką ſtalową. Kto go znaydzie i odda w dobrym ſtanie do expedycyi Gazet odbierze za to 3. talery nadgrody.

Den 19. October 1796. iſt der Parobek des Herrn Carl Schultzen, Seifensieder meiſter und Besitzer des auf der Strafse Przeiazd bey dem Zeughause Num: 647. ſtehenden Hauſses, aus dem Dienſt entlaufen, nachdem er verſchiedene ſachen dieses ſeines Herrn entwandt, auch in der Nachbarschaft geſtohlen haben ſoll. — Dieser Parober nennet sich Johann Mirzwinski, iſt gebürtig aus Galizien, hat ohngefehr 26 Jahr, iſt mittelmäsſiger Statur, ſeine Haare sind blond, und abgeschnitten, hat ein länglichtes Gesicht, ſeine kleidung iſt ein brauner Caftan, wer ſolchen ſollte ansichtig werden, wird ersucht ihn bey der Hochloeblichen Policey, allhier anzugeben.